

ХРОНІКА

НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМЕНІ ШЕВЧЕНКА У ЛЬВОВІ.

Справозданє за місяці: вересень — грудень.

ЗМІСТ: Засідання Виділу. — Засідання секцій (Вол. Гнатюк — Бойківське ве-
сіде в с. Мшаниці, Старосамб. пов. М. Грушевський — Оповіданє оч-
видця про смерть І. Гонти. Ол. Грушевський — Маловідома стаття М.
Костомарова з р. 1846. Мих. Зубрицький — Урядові заходи против
холери 1830 р. Вол. Гнатюк — Весіле в Керестурі (Бач-бодротської
стол. в полуд. Угорщині. Ол. Грушевський — По катастрофі 1708 р.
Богд. Януш — Камінь з загадковим знаком в селі Заздристи, Терєб.
пов. Др. С. Томашицький — Замітка до пісні про Штефана воєводу.
Др. І. Франко — Історія української літератури, ч. І. М. Павлик —
Переписка М. Драгомонова з М. Бучинським. Др. В. Щурат — Стаття
про азбуку Миколи з Ветлини. Іван Ом. Левицький — Галицько-ру-
ська бібліографія за 1887—1893 р. Др. І. Франко — Воскресна драма.
Вол. Гнатюк — Як писати заміненник ся при дісловах? — Засідання
комісії. — Квєстіонар для збираня місцевих переказів. — Справозданє
з бібліотеки. — Нові видання Товариства.

Засідання Виділу.

ХІІ зас. дня 9 вересня.

1) Відчитано письмо уряду виміру належностей, яким він
наложив на „фондацію П. П. Целехіна“ переносну таксу в сумі
близько 20.000 кор. і сконстатовано, що такої фундації нема, бо
Виділ не приймив фундаційного акту. Постановлено в тій справі
віднести ся до адвоката, щоби зголосив рекурсе проти такого ви-
міру. 2) Принято до відомости, що в часі вакацій виплачено д. М.
Павликови 100 кор. на копіюванє актів галицько-руських полі-

тичних процесів у 70—80 их рр. XIX ст. Що до дальшого способу копіюваня має порішити істор.-філософічна секція. 3) Принято до відомости, що вийшли з друку „Записки“ т. 78 та „Хроніка“ ч. 30 і ухвалено за них виплати. 4) Принято до відомости подяку „Товариства вакаційних осель“ за дар 20 кор.

XIII зас. дня 14 вересня.

1) Принято до відомости пояснення секретаря що до рекурсу в справі наложеня урядом виміру належитостей переносної такси на фундацію П. Пелехіна. 2) Ухвалено прийити до бібліотеки на тимчасових помічників дві особи. 3) Полагоджено справи книгарні. 4) Вислухано пропозиції комітету для підмоги безробітних у Львові в справі виданя українського збірника. 5) Ухвалено закупити до бібліотеки книжки, предложені референтом. 6) Вислухано тексту петиції до союму в справі субвенції.

XIV зас. дня 23 жовтня.

1) Принято до відомости, що адвокат вніс рекурси в справі наложеня на товариство переносної такси від фундації П. Пелехіна. 2) Принято до відомости, що вийшли з друку: а) Укр.-руський Архів, т. III. б) Етногр. Збірник, т. XXIII. в) чотири зошити німецької „Хроніки“ — і ухвалено за них виплати. 3) Вибрано референтом музею д. Філ. Колессу. 4) Постановлено оголосити конкурс на підмоги з фонду А. Бончевського в терміном вношеня подань до кінця падолиста. Доки не доповнить ся капітал фонду до суми 10.000 кор., ухвалено обі підмоги надавати тільки в висоті по 200 кор., а пізніше повний процент від цілого капіталу. 5) Ухвалено вислати подяку д. Р. Заклинському за бронзовий серп, а о. Дмит. Бахталовському за старий шолом, шаблю і спис, даровані до музею Товариства.

XV зас. дня 13 падолиста.

1) Голова Товариства повідомив, що член Виділу д. К. Паньківський вніс резигнацію, мотивуючи її своїм слабим здоровлен. Принято до відомости і ухвалено вислати д. К. Паньківському письмєнну подяку за довголітню діяльність у хосєн Товариства. На його місце покликано на стало до Виділу заступника д. В. Ковловського і передано йому рахунковий реферат наукових видавництва. 2) Принято до відомости, що вийшли з друку „Запи-

ски", т. 79 і ухвалено за них виплати. 3) Ухвалено затримати тимчасових помічників бібліотечних до половини грудня з огляду на перенесення бібліотеки. 4) Постановлено прийняти до помочи при порядкованю музею Б. Януша. 5) Принято до відомости, що референт книгарні продовжив винайм книгарняного льокалю на 1908 р. 6) Вибрано до друкарняної комісії: дд. В. Козловського, С. Томашівського і Ів. Ясеницького.

XVI зас. дня 5 грудня.

1) Принято до відомости, що о запомогу з фонду А. Бончевського вплинуло 10 подань. Запомоги признано: а) Василю Гладкому, студ. філь. в Чернівцях, 200 кор.; б) Антонови Крижановському, студ. філь. у Львові, 100 кор.; в) Андрієви Музичці, студ. філь. у Львові, 100 кор. 2) Признано з фондів Товариства 200 кор. підпомоги для наукових зайнять Федорови Срібному, укінченому студ. філь. 3) Признано датки на коляду для бідних дітей: а) Виділової школи ім. Т. Шевченка; б) Комітету Інститута св. Ольги; в) Школи ім. М. Шашкевича; г) Школи вирав при жіночій учительській семінарії — всім по 10 кор. 4) Постановлено платити за помещене льокалю Товариства в „Академічній Домі“ 3.000 кор. чиншу річно. 5) Звільнено від занять у бібліотеці д. Ів. Кривецького на час його військової служби, а на його місце упрощено тимчасово д. Ів. Джиджору. 6) Принято до відомости, що вийшли з друку: а) Збірник фільольогічної секції, т. X; б) Укр.-руська Бібліотека, т. VI; в) Матеріали до укр.-руської етнології, т. IX — і ухвалено за них виплати.

XVII зас. дня 18 грудня.

1) Принято до відомости, що артист д. Ол. Мишуґа в Києві зложив для Товариства в дарі 200 рублів. Постановлено почислити з того 200 кор. на академічний фонд, а решту на вкладки і вписати його в книгу членів. 2) Постановлено передрукувати для популярного ужитку без ніяких змін перші три томи творів С. Руданського, кождий в 1500 прим. 3) Принято до відомости, що вже вибрано міністерську підмогу на 1907 р. в сумі 6.000 кор. 4) Затверджено вибір д. Олександра Грушевського, приватного доцента в Одесі і д. Івана Кривецького, бібліотекаря Товариства, на дійсних членів в історично-філософській секції.

XVIII в.с. дня 31 грудня.

1) Постановлено за другий піврік 1907 р. числити відсотків фондів „Академічного Дому“ і камениці при ул. Чарнецького по 5% від ста. 2) Признано д. Фот. Красицькому, артистови-наляреви в Києві, 200 рублів гонорару за портрет проф. М. Грушевського, замовлений у нього Виділом відповідно до революції остатніх загальних зборів і призначено для салі засідань Виділу. 3) Принято до відомости, що вже упорядковано нагазин по перенесеню до нового льокалю. 4) Постановлено приймати на бібліотечного помічника дра Франца Марисюка з Відня та полишити тимчасових помічників, доки не скінчить ся порядковане бібліотеки. 5) Ухвалено закупити: а) Для музея — три шафи на поміщене археологічних і етнографічних колекцій; б) для друкарні — нову машину, за ціну до висоти 15.000 кор. 6) Постановлено вислати подяку д. Анатолеви Кишакевичеви в Сільци за предмети, даровані до музея і бібліотеки. 7) Вислухано письма комітету для ювілею 25-літньої сценічної діяльності української драматичної артистки М. Заньковецької і ухвалено вислати ювілятці привіт від Товариства. 8) Принято до відомости, що вийшов з друку „Етн. Збірник“ т. XXII і ухвалено за нього виплати.

Засідання секцій.

Засідання історично-філософичної секції.

VIII зас. дня 14 вересня.

1) Вислухано листу д. Мих. Павлика з пропозицією видання актів руських політичних процесів із другої половини минулого століття і постановлено відповісти, що історія процесів може друкувати ся в „Українсько-руськнм Архіві“ в обробленім виді, з наведеним в оригіналі тільки особливо цікавих документів, по предложеню її в своїм часі секції і по відповіднім затвердженю. 2) Д. Вол. Гнатюк предложив свій опис „Бойківського весіля в с. Мшанци, Старосамб. пов.“, який ухвалено друкувати в „Матеріалах до укр.-руської етнології“.

Зміст реферату д. Вол. Гнатюка:

Бойківське весіля в Мшанци записане 1899 р. Сватане — від Гриця Оліщака Терлецького, що бував у сватах, а весіля від довголітної свашки Касі Семінської. Невелике багатство церемоніялу і пісень весільних відповідає вповні незаavidному економічному положеню Бойків тої околиці, яке не дозволяє по давному розвивати ся широко ритуалови, олідиченому по батьках. І хоч в обряді не багато вже останків архаїчності, то всеж він цікавий тим, що в порівнаню з иньшими бойківськими весілями церемоніял переважає в нін пісенний матеріал, що деінде буває навпаки. Увесь обряд виписаний бойківським діалектом, тому побіч етнографічної має також яєикову вартість.

ІХ зас. дня 26 жовтня.

1) Проф. М. Грушевський предложив „Оповіданє очевидця про смерть І. Гонти“, як четверту частину матеріялів до Коліївщини. 2) Він же реферував статю проф. Олек. Грушевського п. н. „Маловідома статя М. Костомарова в р. 1846“. Ухвалено друкувати в „Записках“.

Зміст реферата проф. М. Грушевського :

Автор подає оповіданє очевидця (якогось Конюшковського) про смерть Гонти. Оповіданє се ріжнить ся від загально прийнятої версії про сю подію двома моментами, а власне, що нічого не згадує про дерть шкіри з Гонти, а тільки говорить про четвертованє, і замість стоїцизму в яким Гонта, по старій версії, прийняв кару, описує страшенну депресію його в момент мук.

Зміст реферата проф. Ол. Грушевського :

Автор пригадує маловідому статю Костомарова „Мысли объ исторіи Малороссіи“, в якій Костомаров стверджує і підчеркує безпосередні звязки козаччини з попереднім періодом українського життя, а дальше збиває погляд, будіи то Україна від часу перших нападів Татар стояла пустою аж до сколонізовання її польською і литовською шляхтою. В коментаріях до сеї статі автор подає причини, які сю статю викликали і надали їй полемічний характер. Тими причинами були погляди в польській історіографії і в суспільности про азіатське походженє козаків і про польські колонізаційні і культурні заслуги на Україні, а дальше такеж становище головню що до теорії походження козаків, російської журналістики.

X зас. дня 31 жовтня.

1) О. Мих. Зубрицький предложив статю п. н. „Урядові заходи против холери 1830 р.“, яку ухвалено друкувати в „Записках“. 2) Д. Вол. Гнатюк предложив свій опис весіля бачванських Русинів, який ухвалено друкувати в „Матеріялах до укр.-р. етнології“.

Зміст реферату о. Мих. Зубрицького :

В статі подано вступ про холеру, а відтак подано заходи австрійського уряду в цілі вдержаня слабости. Ті розпорядки ви-

давали циркулярні уряди, ц. к. комісія здоровля і краєва управа, дещо виходило з палаторної канцелярії у Відні. Всі подані статі висилано до консистора в Перемишлі, а відтак до єпархіального духовенства. При кінці полано розпорядки консистора з приказом правити по церквах богослуження против холери.

Зміст реферату д. Вол. Гнатюка:

Бачванське весілля записав д. В. Гнатюк іще 1897 р. від довголітнього старости Василя Джюджяра (увесь обряд сватаня і всі старостинські промови) і від довголітньої свашки Ганї Рамач (усе инше). Визначаєть ся воно ось якими прикметами: 1) Представляє собою вже тепер культурний пережиток, і в тім стані, як подане, нині звичайно вже не переводить ся. Теперішнє весілля кінчить ся звичайно на шлюбі, короткій гостині і ще коротшій забаві, позбавленій майже всякої обрядности. 2) Пісенний матеріял дуже скупий, а навіть між тими нечисленими піснями, що полишили ся, є зовсім неритуальні, занесені тут тільки „для заповнення місця“. За те церемоніял незвичайно багатий і пересипаний густо старостинськими промовами. 3) Сам тип весільний зближений більше до типу західно-славянських весіль, особливо словацького, як до нашого. Цікаво одначе, що хоч бачванський діалект так сильно пословачений, старостинські промови виголошують ся не словацькою мовою — якби можна було надіяти ся — але церковно-славянською і хоч пераз попсованою, але всеж на стілько коректною, що в нас ледви знайшов би ся де селянин, який потрафив би нею так добро володіти. З тих причин опис бачванського весілля цікавий не лише для етнографів, але й фільольогів.

XI зас. дня 17 падолиста.

Вибрано дійсними членами секції: а) Олександра Грушевського, доцента університету в Одесі. б) Івана Кривецького, бібліотекаря Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові; постановлено предложити їх до затвердження Виділови.

XII зас. дня 10 грудня.

1) Проф. М. Грушевський предложив дальшу частину праці Ол. Грушевського п. н. „По катастрофі 1708 р.“ 2) Він же предложив замітку Богд. Януша п. н. „Камінь з загадковим знаном

в селі Заздристи, Тероб. пов.“ Ухвалено обі праці друкувати в „Записках“.

Зміст праці проф. Ол. Грушевського :

З перенесенням театру російсько-шведської війни на Україну в 1708 р. наступило пересунення туди і розквартирування головної маси російських військ. При тім російське правительство крім головної цілі — боротьби проти армії Карла XII — мало на оці ще й інші мотиви: недопущення української людности до „визіт-ны“ і удержання коштом місцевої людности цілого корпусу військ, бо се було тісно звязане з кватированням. Автор детально обговорює тяжке положення української людности через різні повинности для удержання військ і самоволю російського воєнного начальства.

Зміст праці д. Богд. Януша :

В селі Завдрість (пов. Теробовля) викопали в зимі 1904 р. 5½ м. довгий пісковий моноліт, а побіч нього черепи глиняної посудини з кістками. На камені сім видні три знаки, знаменито ватримані; два вирізані на передній вигладженій стіні, а оден на правім боці. Значіне сих знаків лишаєть ся поки що незвісне, а цікавий сей пам'ятник, металічної вже культури, зберігаєть ся в селі, усталений перед церквою.

XIII зас. дня 12 грудня.

1) Др. Ст. Томашівський предложив „Замітку до пісні про Штефана воеводу“, яку ухвалено друкувати в „Записках“. 2) Відчитано запрошенє московського Археологічного Товариства до участі в чернігівській археологічній зїзді і ухвалено, що секція вважає принципіально вказаним узяти участь у зїзді, просить тому дра І. Франка закомунікувати гадки історичної секції фільологічній секції, а проф. М. Грушевського Київському Науковому Товариству для спільної акції в сій справі.

Зміст замітки дра С. Томашівського :

Автор подає свої замітки до сеї частини „Студій над народніми піснями“ дра І. Франка, яка займаєть ся піснею про Штефана воеводу (Записки т. 75). Він стараєть ся показати, що пісня записана або й може вложена на Угорській Русі, спеціально на словацько-руській етнографічній межі. Головний доказ — розслід

язикових прикмет пісні. Окрім того подає автор власну реконструкцію тексту і форми, окрему від дотеперішніх.

XIV зас. дня 15 грудня.

1) Проф. М. Грушевський порушив справу упорядкування музею. Ухвалено віднести ся до Виділу з просьбою, щоби справив нові шафи для переховування предметів і щоби визначив кредит на упорядковане, яке поручено д. Богд. Янушови. 2) Д. Богд. Януш предложив плян археологічної карти східної Галичини. Постановлено просити Виділ про визначенє підмоги на збиране матеріалів до карти.

XV зас. дня 20 грудня.

1) Д. Лушпинський предложив рисунки галицьких деревляних церков. Упрошено д. Лушпинського вести дальше збиране та предложити секції плян і кошторис репродукції. 2) На внесене проф. М. Грушевського постановлено віднести ся до тих властителів анальогічних збірок, яких предложить д. Лушпинський, з просьбою, щоби дозволили користувати ся ними.

XVI зас. дня 31 грудня.

1) Секція уконституувала ся вибравши: директором — проф. М. Грушевського; заст. директора — дра Фед. Вовка; секретарем — дра Ст. Томашівського; заст. секретаря — д. Ів. Кревецького. 2) Відчитано лист д. М. Павлика в справі видання актів із політичних руських процесів в рр. 1876—1892 і упрошено дра В. Охримовича порозуміти ся устно з д. М. Павликом у тій справі, при чім постановлено повідомити його, що секція годить ся на виданє виписок актів із його процесу про „Тетяну Ребеншукову“.

Засідання фільологічної секції.

IV зас. дня 17 жовтня.

1) Секція уконституувала ся, вибравши: директором дра Ів. Фравка; заст. директора Іл. Кокорудва; секретарем В. Гнатюка. 2) Др. К. Студинський предложив працю п. н. „Польські конспірації серед руських питомців і духовенства в Галичині в 1831—

1846 р.", яку ухвалено друкувати. 3) Відчитано лист д. М. Павлика, в якому він повідомляв про стан друку IV т. фолькльорних праць М. Драгоманова та подає пропозиції що до V т., які постановлено закомунікувати Виділови. Предложив також „Переписку М. Драгоманова з М. Бучинським“, яку взяв для зреферования др. Ів. Франко.

V зас. дня 31 жовтня.

1) Др. І. Франко предложив: „Історію української літератури“, ч. I (від найдавніших часів до Ів. Котляревського. 2) Він же зреферував „Переписку М. Драгоманова з М. Бучинським“, складену М. Павликом. Обі праці ухвалено друкувати.

Зміст праці дра І. Франка:

Автор подає свій план, по якому написана ним історія української літератури від найдавніших часів аж до кінця XVIII в. до Котляревського.

Зміст праці д. М. Павлика:

М. Павлик предложив кореспонденцію між М. Бучинським і М. Драгомановим із початку 70-их років, що творить важний причинок до історії духового розвою в тім часі. З огляду, що вже по зреферованю сеї праці віднайшло ся ще 14 листів Драгоманова до Бучинського, опубліковане сеї книжки уляже деякому опівненю.

VI зас. дня 28 листопада.

1) Др. В. Щурат предложив працю п. н. „Статя про азбуку Миколи з Ветлини“, яку ухвалено друкувати в „Записках“. 2) Ів. Ом. Левицький предложив „Галицько-руську бібліографію за 1887—1893 р.“, як продовжене давнійшої своєї праці, яку ухвалено друкувати.

Зміст праці дра В. Щурата:

Др. В. Щурат подає азбучну статю Миколи (з Ветлини) Кницикевича з 1834 р. по рукопис, знайдений в Бересці під Ліском. Написана по ввору звісної статі Й. Левицького з 1834 р., але з оригінальними додатками і розширеннями, та статя важна не лиш як показчик научного арсеналу в гал. фільольога-ділетанта 1830-х рр., але також як матеріал до вияснення гевези нівнійшого фільо-

льоґічно-національного москвофільства в Галичині. Вийшовши ж в під пера бувшого бібліотекаря перемиського тайного кружка (т. зв. „товариства учених“), вона може й представляти собою слід научних інтересів кружка, а бодай українських членів його в 1832 р.

Зміст праці д. Ів. Ом. Левицького:

Д. О. Левицький ареферував свою бібліографію галицько-руського письменства за роки 1887—1893, що має бути продовженням такоїж його бібліографії від початку XIX віку. Автор держить ся тої самої методи що до впорядкованя матеріялу, що і в перших томах, при чім розкриває всі псевдоніми та аноніми, на скілько се можливо.

VII зас. дня 23 грудня.

1) Др. І. Франко предложив свою працю п. н. „Воскресна драма“. 2) Вол. Гнатюк предложив замітку п. н. „Як писати заіменник ся при дієсловах“. Обі праці ухвалено друкувати в „Записках“.

Зміст праці дра І. Франка.

Автор віднайшовши нові копії сеї драми зупиняєть ся на її жерелах, а власне на другій половині апокріфічного Нікодимового євангелія і його пізнійшій перерібці в Слові Євсевія Александрійського на страсну суботу, порівнює відповідні сцени важнійших західно-європейських пасійних драм та польської воскресної драми в нашою і не знаходить ані одной, яку б можна було назвати взірцем до нашої. Кінчить доказом, що судячи по старим копіям і рівнож старим варіантам та перерібкам драми і віршам уложеним на основі сеї драми, час її уложєня треба віднести до першої половини XVII віку

Зміст замітки д. В. Гнатюка:

Від часу відродження української літератури змінювано вже кільканацять разів правопис, але ні разу не доведено до того, щоби вона бодай приближно була однакова на всіх українських землях. До половини 70-их років минулого столітя не прийшло до того вадля слабкості українського руху та слабих зносин австрійських Українців із російськими, опісля-ж став на перешкодї звійний

указ (1876 р.) зі своєю романівкою. Нарешті указ став безпредметовий, російські Українці могли приймати правопись, яку хотіли і вони покористувалися тим дійсно, але не звернули при тій увазі ні на дотеперішній історичний розвій правопису, ні на фактичний її стан у їх же закордонних братів. Через те набрало правописне питання ще більшої розбіжності, як мало доси. Бажаючи тому хоч трохи зарадити, збиралася язикова комісія Наук. Тов. ім. Шевченка протягом 1907 р. кілька разів на засіданні і радила, як би можна довести до правописної однастайності на всіх землях українського народу. Відгомоніюючи тих нарад є й замітка автора, в якій він опираючись на стару нашу письменність і на всі славянські мови (крім російської) та на деякі спеціальні способи уживання заміненника ся, доказує, що його належить писати окремо від дієслова, а не злучувати, як се роблять тепер загально російські Українці.

Засідання комісії.

Засідання археографічної комісії.

III зас. дня 26 жовтня.

1) Др. Ів. Франко предложив подрібний план п'ятого випуску апокріфів, обмеженого на збірку легенд. 2) Ухвалено кредит на копіювання актів до церковної унії.

IV зас. дня 12 грудня.

1) Проф. М. Грушевський повідомив, що д. Ів. Крип'якевич приготував том матеріалів до історії козаччини перед 1648 р. 2) Принято до відомости справоздане д. Ів. Шпитковського про стан збирання матеріалів до історії Коліївщини і ухвалено кредит на поїздку до Кракова в тій справі.

Засідання етнографічної комісії.

II зас. дня 26 вересня.

1) Принято до відомости, що вийшли „Коломийки“ т. III, та що кінчать ся друкувати і вийдуть швидко „Приповідки“ т. II, 1. 2) Ухвалено випустити в X т. „Матеріалів до укр.-русь. етнології“ збірку описів весіль, головню бойківських. 3) Вол. Гнатюк предложив відозву в справі збирання народніх оповідань про опришків, яку постановлено надрукувати в „Хроніці“. (Надруковано в ч. 31). 4) Др. С. Томашівський відчитав проєкт етнографічної карти України-Руси, який ухвалено надрукувати в „Хроніці“ (на-

друковано в ч. 31) і передати його „Українському Науковому Товариству в Києві“ та запросити до спільної роботи. Окрім того висловлено гадку, що: а) побіч етнографічної карти треба буде видати й конфесійну; б) Жидів означати як окрему народність; в) поза тим держати ся язикової критерії.

III в а с. дня 23 грудня.

1) Принято до відомости, що вийшов IX т. „Мат. до укр.-р. етнології“ та вислухано справозадання секретаря про стан друку X т., до якого увійшли і вже видруковані: а) Бойківське весіля в Старосамб. пов. записане В. Гнатюком. б) Руське весіля в Бачки, записане В. Гнатюком. в) Бойківське весіля в Дрогоб. пов., записане В. Левинським. г) Бойківське весіля в Турчан. пов., записане Юр. Кмітом. д) Бойківське весіля зі Стрийського пов., записане дром З. Кузелею. Крім того входить до сього тому праця о. М. Зубрицького про верхню гірську одіж, вискладана вже також, і праця дра Ф. Вовка про Гуцулів, якої одначе автор не надіслав іще, через що й вихід тома здержав ся. 2) З уваги, що в 1908 р. др. З. Кузеля не може приладити III ч. праці „Дитина в українських віруваннях“, постановлено XI т. Матеріялів випустити як збірний, визначивши на разі до нього: а) Галицькі гайвки, зібрані В. Гнатюком. б) Народній календар, зап. о. Д. Лепким. в) Народній календар, присланий ще пок. М. Дикаревичем, який лежить між його паперами. 3) Принято до відомости, що секретар у порозуменію з головою комісії казав виплатити д. М. Капійови 35 кор., а П. Тарасевському 25·75 кор. на записуванє етнографічних матеріялів із признаних комісією 200 кор. на ту ціль. 4) Принято до відомости, що д. Я. Сенчик прислав збірку пісень із мелодіями з Холящини та Підляся, яку передано для рецензії д. Філ. Колессі. 5) Др. В. Щурат повідомив комісію, що урядник тутешнього міського архіву д. Ковалишин має збірку вірців номі в Брідщини та що згодив би ся відступити її враз із відповідною статейкою для поміщення в „Матеріялах“. Уповажнено дра В. Щурата переговорити в сій справі і повідомити комісію про результат. 6) Др. І. Франко відчитав „Квестіонар“ для збираня місцевих переказів“, який ухвалено надрукувати в „Хроніці“ (див. далі). 7) Вибрано членами комісії: а) о. Юрія Кміта в Давнячи Горішнім; б) о. Данила Ленкого в Старім Самборі; в) Станіслава Людкевича в Відни; г) дра В. Щурата у Львові. 8) Признано такий склад комісії на

1908 р. Президія: Др. Ф. Вовк, др. І. Франко, В. Гнатюк. Члени: М. Біляшевський, Л. Гарматій, Б. Грінченко, М. Грушевський, В. Доманицький, Ю. Жаткович, М. Зубрицький, Ю. Кміт, др. О. Колесса, Ф. Колесса, А. Крицький, І. Крипакевич, др. З. Кузеля, В. Левинський, Д. Лепкий, М. Лисенко, С. Людкевич, др. В. Охримович, М. Павлик, др. М. Пачовський, О. Роздольський, др. К. Студинський, др. С. Томашівський, В. Шухевич, др. В. Щурат.

Засідання мовної комісії.

IV зас. дня 10 грудня.

1) Проф. М. Грушевський повідомив, що в 1908 р. українське наукове товариство в Києві рішило видавати наукову часопись, наслідком чого порушено там гадку уложеня одноцільної правописи. Постановлено скликати на 20. XII. нове засіданє в тій справі. 2) Вибрано членами комісії дра Зенона Кузеля в Відни і Філарета Колессу у Львові.

V зас. дня 20 грудня.

Передискутовано різкі правописні kwestії і упрошено дра М. Пачовського, щоби зібрав їх разом та предложив в окремім рефераті на найближше засіданє.

VI зас. дня 31 грудня.

Прийато до відомости реферат дра М. Пачовського в справі правописній і установлено ті спільні точки, які комісія вважає за відповідні завести в ареформованій правописи.

Кв е с т і о н а р

для збирання місцевих переказів.

Місцеві перекази, такі, що в'яжуться з певними місцями, селами та особами, творять визначну частку народознавства. В них, можна сказати, лежить поезія кожної околиці, кожного села і кожного кутка в селі чи в місті. В них знайдуться і сліди історичних переказів і продукти народного вірування або народньої етимології та мітології. В нашій країні нема такого села і такого кута, ліса, болота, озера чи потоку, щоб з ним не в'язала якась назва і якесь толковане тої назви. Зібране і списане тих льокальних, місцевих назв і їх народніх толковань може кинути багато нового світла і на ровній нашій народньої душі та психології і на минувшину поодиноких сіл та місцевостей. Доси у нас не звертано уваги на ті многоцінні традиції, а властиво звертали на них невеличку увагу такі люди, як І. Вагилевич, А. Петрушевич, кан. Никорович, та на жаль вібрані ними матеріали або не були ніколи опубліковані, або втоплені (А. Петрушевичем) у безвістях його Словаря, що пересланий до петербурської Академії Наук жеде там і певно не швидко дождеться (правдоподібно задля свого хаотичного стану й ніколи не дождеться) наукового оброблення і вивисканя, або появили ся в друку в дрібних друках та прпнагідних нотатках, прии. у редактованих Никоровичем перемиських Шематизмах 1879—80 років, та й то лише для невеличкої частини нашого краю і без якої будь претензії на повноту матеріалу.

Тимчасом усі такі традиції в новітших часах, як і всяка иньша старовина забувають ся і тонуть у хвилях тої економічної та соціальної кризи, яка заганує чим раз глибоше й острійше широкі верстви нашого народу. Люди покидають свої насиджені від віків

місця, їдуть юрбами в далекий світ і забувають ті традиції і перекази своїх батьків і дідів, що колись своєю поезією красили їх домашнє та громадське житє, робили цікавими або оживлювали кожде старе дерево, кожду стежку, кожду могилу або калабану на полі.

Все те треба би зібрати, поки час, а властиво зібрати ті останки, що ще лишили ся в пам'яті нашого народа. Етнографічна комісія Наукового Товариства ім. Шевченка звертаєть ся отсим покликом до всіх, кому дорога наша бувальщина і дорогі традиції того народа, що й доси росить своїм потом рідну землю: Зберайте ті традиції і перекази, не дайте загинути їм у завірюсі нашого часу. Інші народи назбирали їх велику силу або й тепер заходять ся коло їх збираня. Не вже ми одні лишимо ся по заду і опинимо ся колись бездомними сиротами, яких ніщо не вяже з їх родом і рідними гніздами?

Людіві місцеві перекази розпадають ся на кілька відділів, які при збираню і записуваню треба би трактувати окремо.

I. Перекази про місця. Сюди належать :

1) Назва села або міста, відки вона взяла ся, чи була може яка старша, хто й чому переіменив її? Чи не лишив ся слід старої назви, при яких місці, урочищу, части поля або части села?

2) Назви поединчих частий поля, ґрунтів, пасовищ, вигонів, кутків села або хуторів, слобід, виселків, відлюдних коршеш, розвалин старих будинків і т. и.

3) Назви рік, потоків, озер і калабань, ставів і всяких водяних притоків.

4) Назви доріг, лісів, дебер і ярів чи то в лісах або по полях, і оповіданя про те, відки взяли ся ті назви, чи були які давнїйші, коли й чому змінили ся?

II. Перекази про людий. Сюди належать :

1) Перекази про перших основателїв села, перших поселенців і про їх півнїйшу долю.

2) Перекази про ворожі напади Татар і Турків, розбійників і злодійв.

3) Перекази про давнїйших і новїйших панів, володарів або лише державців села, давнїх війтів і старшин, плевїпотентів і людий, що правували ся та бороли ся за громаду.

4) Перекази про людий чим будь визначних у громадї, майстрів, будівничих, ковалїв, мельників, шевців, кравців, штукарїв.

5) Перекази про визначних співаків, музик, дяків, учителїв

і священників, що причинили ся до розбудження духа в народі або спиняли його розвій.

6) Перекази про жите теперішніх селян, про різні незвичайні пригоди, подорожі, процеси, конфлікти з властями і т. и.

Ми певні, що збірки отаких матеріялів, чи їх кому удасть ся записати більше чи менше, будуть цінними знадобами до пізнання нашого народа і новим культурним вкладом у його жите і для того просимо всіх, хто має змогу й охоту, звертати на них увагу, списувати їх і прислати на адресу комісії. Для прикладу подаємо тут кілька таких оповідань.

1.

Назва села Голов.

Єк истєв Довбуш Дідушка, тай узєв Дідушкову гóлов на собов, а ше нав знов з такїих двох головачів голови. Тай тоти усі три голови узєв на собов. Та кажут, шо виїс Довбуш тоти голови зверх на Голови и таи поклав у душло влиці и вид того ввет ци ціле село Голови. Тай давна печетка громади Голови мала 3 голови.

Зап. у Головах, косів. пов. 1907, Петро Шекерик Доникив.

2.

Присілок Синькова тому се так називає, бо там давно був великий ліс і там родили се такі губи, синьки. Той ліс вирубали, побудували село і так назвали Синькову.

Зап. 1901 р. М. Росткович.

3.

Там за „Болотом“ є поле, називає ся Бакаїха. То кажут, шо Турки стояли лід містом. А еден з вежі тої церкви, шо над ставом, як вимірів (давно шевська башта), тай забив Турка башу — так Матір Божа допомогла. С того називає ся Бакаїха.

Зап. від матери Осип Мартинюк в Тернополя.

4.

Чому в Головах називають плай „Просічкы“?

Розказуют, шо давно на цілі Голови ни було дорих. Лиш утуда коло Цюбив перший раз просікли, прорубали дорогу крив ліс

у полонини. Тай від того, що криз ліси просікли, тай тямунь си зве „Просічкы“ плай.

Зап. в Головах, косів пов. 1907, Петро Шекерик Доників.

5.

Звідки пішла назва „Гарасивка“?

Розказуют, що давно Доникови написала си якєс баба Гараска. Тай тот ґрун Гарашин и до сегодне вшит ци „Гарасивка“.

Зап. в Головах, косів пов. 1907, Петро Шекерик Доників.

6.

На великоднї сьвита, йак ризирекция ўоходила, ввѣла жінка дитину на руки і пішла в дитинов вівці завиртати. І дивит сьи, йаксьє склен ў горі фтвориний. І вона пішла до того склепу, дивит сьи — стоїт столик. Вона взяла дитину, поставила на столик. І хочи сьи ф тим склепі розгльнути. Дивит сьи, стоїут ў бочках гроші. Тей вона пішла, набрала си грбшій і занесла до дому. Виртайи другий рас до того склепу і дивит сьи — вже нима нїчо, но чиста гора так йак все стоїт. Плачи жінка. Уповідайи лѣудьон, шо сьи стало. А с тих грошій чирипки стали. Так лѣуди кажут ті живьці, за рік, жиби вона чикала того часу знов. Шось знов там вобачит.

Прийшов той час. Стоїт жінка на тім самім місці. Нарас фтворайи сьи гора і двері ўтворили сьи. Дивит сьи — сидит дитина на столику. Закулило ноги. Так йак посадила. Прийшла мама, ўхопила туїу дитину. Тей но вийшла і фступила на поріх, нарас двері йак траснули... Шчасьцьєи, шо йї ни забило; тілько но спідняцьєу вурвало.

Принесла туїу дитину до дому, питайи сьи: „Шчо ти, сину, там йїла?“ Кажи: „Міґдали, фіґи!“*)

Пожило кілька день, тей вмерло.

Зап. від Яндруха Стецїя в Будзанові, теребовельського пов. 1902, О. Деревянка.

7.

Відки пішла назва скали в Рїжні „Сокільський“.

Кажут, шо у скалі тий давно си виводили соколи и від того,

*) Се оповіданне про Будзанівську „кручу“ — О. Д.

що там давно виводили си соколи, призвано и до сегодне ту скалу „Сокільський“.

Зап. в Головах, косів. пов. 1907, Петро Шекерик Доникив.

8.

Фігура.

Ў Воцлаві побіж Жидачева є желізна, велика фігура. Поїхаў тамтуді пан. Приїхали нат ріку Стрий. — Їхай! каже пан до фірмана. — Не можна, велика вода, потопимо ся. — Їдь, не питаї нічо́го! — Але потопимо ся, вода велика. — Їхай! Тай поїхали. Заїхали на середину рікі. Топет сї. Але сї якось віратували. То пан казаў вимурувати фігуру; казаў там написати:

Пан Пану фігуре на памйонтке висадзіл,

Жи Пан пана в мешченсьця випровадзіл.

Зап. в Лікти, дрогоб. пов. 1901 р. Вол. Левинський.

9.

Як Турки, ци Татари, були тут, нападали на наш край, тай як уже їхали гет, то вїбрали сї на поли на єдиім місци, і звіттам відївдали, тай тому тото поли до нинька називає сї: „відївдна“. А до тої відївдної припірає: „могилка“; то повідают старі люди, жи як була війна, тай вже по тій битві мали ховати побитих жоннерів, то тоти жоннери, що лишили сї живі, вазли, тай поскидали побитих на купу, тай кождий жоннер принїє єдну шику змилї і в тої змилї, що кождий по разу принїє, висипали таку гору, як от тепер видити.

Зап. від Василя Онишкова в Іванівцях, жпдачівського пов. Н. Левицька.

10.

Ч у г а́.

Є в Губинї могилка в двох вісьціх, називає сьи „На тросні“. Там же троха гей обкопано, жи приповїдают, жи в часї нападїў татарських там робили чугу — такий знак чуга́. — Їиден стоїаў коло тої чуги і вважаў, відки наїдуть Татари, чилї арда турецка і зарас даваў знак коло тої чуги, а котрий робїў на полю, то вважаў на той знак і фтікаў.

Зап. в Костїльниках, бучацьк. пов. 1904 р. Мир. Капїй.

11.

Несіголовці і сиріоди.

Було дес даўно у Туречині. Они наци трое очий, двоє в переду, а одно в заду ў потилици. Несіголоўці йик зловили нашого чьоловіка, то годували ківьцким молоком, оріхами та ожельуден в дуба. — Наші люди в гір, ходили до Татар рабувати. Раз инили наших килькох, та заперли їх у стайни з помостом.

Раз пишли ті несіголоўці Татари до свеї божниці, а лишили стару бабу, що мала одного для них спечи, йик вернуть в біжниці. Баба напалила ў печі, тай покликкала одного нашого чьоловіка, щоби сідаў на колесо, — а то колесо було таке, шо йик хто на него сіў, то йик закрутити колесом, то чоловік упаў на поміст, а поміст буў, йик западка, перехилиў си тай падаў просто ў піч.

Але тот чьоловік кажет: ануко сідайти, бабко, най я внаю, йик то сідати. — Баба сіла справити му, йик то сідати, вин закрутиў колесом, баба на поміст у западку, тай ў піч. — Тогди вин, брате, вибери ключі, відомкни ту стайню, тай випусти ўсіх. Тай ўтікали ночами, а ў днину залазили ў багна, тай пролежували днину, ховаючись, щоби ни инили. — Так повиходили в відтиў аж ў гори. Були то люди моцні такі, шо виходили. — А ситі були, шо тьажко було йти, али они брали, соли цілиці лизали, води пили, лежали дняни ў багнах ў воді, тай тонели, вода їх стьигала. — Найбільше тікали вид нас в воська, тай ховали си коло хат ў гори. — А йик питали стариню, де діти, то казали, шо тікають ў Туреччину. — Тай багато виховувались у Туреччині, на Угорщині. — Дняни ў дубровах непрохідних, а ночами рабували. Збирали си ватагами ў товариства, тай ходили рабунком сьвітами. — Так стали опришки.

Записав у Головах, косів. пов. від Дмитра Шекирика Лука Гарматій.

12.

Цісар Йосиф Другий.

Цысар Йосиф Другий, котрий лубиў воіанжувати і практикувати по сьвітї, индого разу ўзяў собі стрільбу і пішоў на польованьї. Доки польуваў, то польуваў, а нарешты заблудиў і ходиў блукайучи. Аш ту ныч запала. А він трафийи на йакесь сьвітло ў хатинї; приходит і кажи „покайбіг“ і просит о нычмыг. А той газда приймаи і слово по-слові викгайи сва коубици го-

рїўку і паливаїи і кажи: Дай Бóжи здорóвїи, паничу.—А панич сьм окигаїи, али жи ў чужї хаты́ — нива́ жёрту і мўсат пїти. Вїпили по одво́му і по дру́гому, а потóму і по трéтому. Аш ту газдá кажи: даваї, жїнко, вичéру! — а на вичéру дайўт барабóльу — ну і йдба́т. А по вичéри газдá за сопїўку і зачинаїи грати́: йдыт, павїчу, в вóйоў жїнкоў гульба́ти.—Шчош панич бїдний? хоць му ни ў смак, али мўсат, али йде і гульбаїи, а потóму прóсит йигó, абó го додња вїпровадїў на дорóгу. А вїн кажи: Ни так, паничу; пїдём обá; йа пїду заўтра в мїтлаи и пїдём ў компанїїи. Йа трóха мїтол маїу, а дóсьвїта дорóбїу і пїдём до мїста.—І ў тым лыгаїўт спáти.

Дó-двѣ газдá ўстайї до мїтол і кажи: ўставáйты, павїчу, будéти рўтвкы струа́ти; бóрши нарóбим і бóрши пїдим! Йак нарóбили мїтол, викгаїи газдá горїўку і вїпили по йидно́му і пїшли до мїста. А панич ў дорóзы роздўмаў собї, чим би сьи газдóви вїдльїчїти, абї дати чесьть за чесьть. І кажи йиу́: Скажї ти мнї, шчо ти найльїпши льўбїш йїсти?—Паничу, кажи, дльа мѣни нива́ ньїц лїншого, йак боршч сїрватчиний, пироги́ і каши!—Идўт дáлы; шчось сьи хлопóк роздўмаў і пїтаїи сьи: Павїчу, а по чїм сьи цьїсари нїзнайї?—А вїн йиу́ кажи: Дивї сьи, кому сьи найбїльши льўди кланьїїут.—І идўт дáлы. Прихóдьи до мїста, идўт бива́ мїсто, а ту сьи льўди кланьїїут, а хлопóк кажи: Ни звáти, паничу, чи ви цьїсар, чи йа цьїсар, бо ту сьи льўди кланьїїут.—А вїн кажи: А йа звáў? І пїшли дáлы. Павїч йде до бўрку, а хлопóк лїшїйи сьи мїтли продава́ти.

Прихóдят цьїсар до бўрку і роска́зуїи зáраз дльа компанї-стого тогó обїд, і то шчо? Тотó, шчо вїн льўбит: боршч с сїрваткы, пироги́ і каши. А за ним висїлаїи слўгїў, абї го зáраз припровáдили, абї казáли, шчо ту тра мїтол і ўсьї забирé сьи. Видўт йигó, а вїн сьи кїшит, гадаїи собї: дóбра рїч, ўсьї мїтли рáзом продадўт сьи. Привóдьи йигó — а то до пала́цу — і кажут йиу́, жибї йшоў до покоїу. А вїн ўже с страхú гїни, бо вїдит, жи то пльац ни дльа нѣго. Привóдьи йигó, а ту ўже стыл гóтовий; саджїїўт йигó і кажут йїсти. А вїн сам ўже ни звáїи, шчо рóбит. Али ту ни жерт, так йак і с паничѣм бўло і мус йїсти. І бирé і йїсьть. А по тым обїды сьїдаїи йигó панич до фортнїя́ну і зачинаїи грати́, а йиу́ кажи: Идї в нóйоў жїнкоў гульба́ти; гульбаў йа с твоїоў, а ти тнѣр вїтгульбаї в нóйоў.—Али хлопóк зо страхѣ аж мáло ни пўкни; али ту ни жерт і рад нѣ-рад бирé цисарўну.

і шусят гульбати. А по тым таньци бирé цысар шкатулу і кажи йиню: Плачу ти за мітла і даю ти винадгороду, абис ужé ныгди мітла ни робюу, бо то дужи налий заробок; тылько прүтикиу йа стругау, а ти кавау, жи то на йндву мітлу, а мітла, каваууис, жи йак добри пілэ, то будé два нових, а йак зле, то йино пара три.— І выпускайт хлопкá в бұрку йак ниживого; али потым ўже йиднаково мітол ни робюу і гаэдувау собі цылком инакши, аж доки ни помер.

Зап. в вересни, 1895 р. в Пужниках, буцацького пов. від Иотерловича В. Гнатюк.

13.

Кордон по Стрипу.

Знов памйитка сьвідчит, шо буў кордон по Стрипу. І втїкали с сего краю дизинтири воськові і довідаў сї двір; пан називау сьи Ширш і панич Франьцішко. І хотїў полапати два дизинтири. Раз догоянїў нидалеко Стрипи — в лїсї, шо називае сьи „в Нетечї“. Тотї сьи жомьбири ни дали, і йиден жомьбир застрілиў паничи, а другий фїрманна. Там хрест стоїт, де панич вбитий. То сьи діяло в 1812 р.; тогди буў кордон росинцький по Стрипу. А ше попри Стрипу в знаки, де були такі стражниці чилї буди, такі чирбаки. Типер як Росія Апонців пібе, то буде відбирати.

Зап. в Костільниках, буцацького пов. 1904 р. Мир. Капїй.

14.

Польáкп збирáли сьа Варшáву відбїти. І ўни йак тáм сьа боронїли і звойувáли былї кїлька ригимєньтыу Маскальових. Йак Маскаль опетупїў, зáбиў ўшїстко. І ни браў ныц, хїбá тоту бронь, шчо мáли, кўлы, шаблы, то ўшїстко там вельїў закопати. То ты, шчо закопували, то мундўри собі брали.

Наш пан наййасньїшшии ни боронїў йїм, жи сьи збирáли. Али воська ни даваў на пóвїч, хїба сьи тоты самї вилїки панóви, бургїри, збирáли. І шче собі наймáли, давали грóші такїи, жиби в нїи йшли.

Зап. в Мшанци, старосамб. пов. 1899 р. від Ів. Сенчишак: В. Гнатюк.

15.

Як скасовано панщину.

Трицять петь магнатіў, таких великих паніў в. у нашого цісаря. Їни шчо три роби в'їздят сї до Відні і там сї місяць бальовали. Яку раду мѣжи собоў ўрадили, то сани того не могли зробити, инѣ мусили то до цісаря заслати. Ўрадили, жиби каждий подаруваў своім людям половину панщини, то за нами підут їси люди, не за цісарьом. Заслали одного магната до цісаре занести, шчо їни хочут своім людям полекшїня зробити. Цісар хотїї сї згодїти тай шїї панщини подарували. Але еден міністер каже: то влє, найяснїйший монархо, тепер, каже, край неспокойнїй, як, каже, пан подарувє половину, то весь край підє за ними воювати, не за цісарьом. Мої, вїя тоби подаруют. Дрўгий день цісар заслаў міністра до них, абї прїйшли до нѣбо. Но, каже, шчо ви хочете подарувати половину панщини, подаруйте мїнї. Так ўшицьки подарували. І їси сї підписали сани, шчо даруют половину панщини, а цісар каже: коли ви даруете свою половину, то я дарую таки свою половину. Так скасуваў цісар панщину.

Але як тотї великі магнати подарували, то малї не хотєт подарувати. — Коли великі панї подарували, то ви малї мусите подарувати. До двацят лїт дїстанете облїгацию, а когри хочете, то дїстанете грѣшї разом с каси. Тай сї панщина скончила.

Зап. в Лїкти, дрогоб. пов. від Івана Кулинича, по прїзвищу Гаврилцева, у серпнї 1901 р., Вол. Левинський.

16.

Ба ни знати, чи то праўда, шчо Рѣтшїльд на грѣшах ўмер? Та їак? (питаю). Та пішоў до склєпу (пивницї), де грѣшї маў і ўтвориў двєри за собоў, а цуг (продув) їак потьгнїў, замкнїў двєри — а ключї бїли в дрўгого бѣку. Він кричїў там, кричїў, аш вагїб; а за ним шукали і ни могли знати. Аш по їакїсь часї прїхѣдят до склєпу, а він живий.

Зап. в Пужниках, бучаць. пов. в вереснї 1895, від Ник. Даньковича В. Гнатюк.

17.

Про цісаревича Рудольфа.

Рудольф багато прикрестїв робив батькови. Раз привїв ціса-

сареви три коні: одного худого, другого товстого, а третього слі-ного. Батько (цїсар) видивив сї, бо ни внав, що ті коні означають. А Рудольф пояснив батькови, що кінь худий — то хлоп — Русня, кінь товстий — то Жид, а кінь слїшний — то ти, батьку, — гово-рив Рудольф, бо ни видиш, що Жиди роблят в твоїм царствї. Хлопи працюють, ни доспляють, ни доїдають тай голодні і худі, як той кінь“.

Зап. в Подусильній, перемишлянського пов. 1901 р., від Ва-силья Юркова Т. Дерлиця.

Від Етнографічної Комісії Наукового Тов. ім. Шевченка.

Львів, ул. Супінського, ч. 17.

Справозданє з бібліотеки

за час від 1 вересня до 31 грудня 1907 р.

I. Книжковий відділ. В тім часі вписано в картковий каталог 105 нових чисел (від 11692 до 11797) в 263 тонах і випусках; нових періодиків і томів дописано 509. Разом вписано 772 нові томи і випуски. З карткового каталога переписано в бібліотечну інвентарну книгу 388 чисел (від 11.000 до 11.388). Для бібліотеки закуплено 27 томів і випусків за 83 кор. В обмін з науковими інституціями й редакціями дістала бібліотека 482 томи і випуски, у дарі 192 т. брош. і одну збірку різних друків (дарували отсі дд.: Др. В. Коцовський 140 т. вип. і брош., Б. Заclinський 10 т. + збірку друків з руху виборчого, акад. А. Соболевський (Петербург), В. Гнатюк по 6 т., Е. Стебловський, Е. Куїловський, др. І. Свенціцький по 5 т., др. І. Франко, Ол. Іванчук по 3 т., В. Калинович 2 т., З. Курилович, Вольтер (Петербург), о. С. Юрєвич, Ол. Барвінський, М. Лозинський і Е. Чикаленко по 1 т.

II. Рукописний відділ. В тім часі дарували отсі лд.: В. Гнатюк 4 рукоп. В. Левинський і Б. Чабак по 1 рук.

В часі обнятім сии справозданнєм бібліотеку перенесено до нового, вигідного льокалю при ул. Супинського, ч. 17. Наслідком сих переноси, а головно укладання на ново бібліотеки в новім поміщеннє — що зайняло сливе весь сей час — бібліотека була для публики закрита. Через те, роукуїєть ся, визичуваннє книжок було застановлене. Отсии власне перенесеннєм і звязаним з тим клопотами пояснюєть ся по части і слабша інтензивність в напрямі дальшого комплетованнє бібліотеки.

І. Джиджора.

О. Іванчук.

Нові видання Товариства.

Записки Наукового Товариства імени Шевченка. Наукова часопись, присвячена передовсім українській історії, фільольогії й етнографії, виходить у Львові що два місяці під редакцією Мих. Грушевського. Рік XVI. Т. LXXIX. Рік 1907, кн. V. Ст. 240, 8^о. Ціна 3 кор. Зміст: 1) Іван Крип'якевич, Львівська Русь в першій половині XVI віку, VII—X, ст. 5—51. — 2) Іван Огієнко, Огляд українського язикознавства (конець буде), ст. 52—93. — 3) Михайло Грушевський, Матеріали до історії Коліївщини. IV. Оповідання очевидця про смерть Гонта, ст. 94—96. — 4) Ів. Франко, До біографії Івана Вагилевича, ст. 97—141. — 5) Михайло Зубрицький, Імена, назви і прозвища у селян с. Мшанця, Старосамбірського пов., ст. 142—154. — 6) Miscellanea: а) До колядки про св. Софію в Києві, под. В. Гнатюк; б) Бібліографічний куріоз, под. І. Свенціцький; в) Маловідома стаття Костомарова з 1846 р., под. Ол. Грушевський, ст. 155—164. — 7) Наукова хроніка: Етнографія в західно-європейських часописах за 1905 р., под. др. Зенон Кузеля, ст. 165—210. — 8) Бібліографія (рецензії й справоздання), ст. 211—239. — 9) Оголошення, ст. 240—244.

Записки Наукового Товариства імени Шевченка. Наукова часопись, присвячена передовсім українській історії, фільольогії й етнографії, виходить у Львові що два місяці під редакцією Мих. Грушевського. Рік XVI. Т. LXXX. Рік 1907, кн. VI. Ст. 240, 8^о: Ціна 3 кор. Зміст: 1) Др. Іван Франко, Причинок до студій над Острожською біблією, ст. 5—18. — 2) Олександр Гру-

шевський, По катастрофі 1708 р. Війні роботи, ст. 19—35. — 3) Іван Огієнко, Огляд українського язиковознавства (докінчене), ст. 36—52. — 4) Др. Кирило Студинський, Польські конспірації серед руських питомців і духовенства в Галичині в роках 1831—46, ст. 53—108. — 5) Др. Зенон Кузеля, Причинки до народніх вірувань в початок XIX ст. Упирі і розношення зарази, ст. 109—124. — 6) Miscellanea: а) Камінь з загадковими знаками в с. Задрости (Теребовельського пов.), под. Б. Януш; б) Замітка до пісні про Штефана вєводу, под. С. Томашівський; в) Як писати заіменник ся при дієсловах? под. В. Гнатюк, ст. 125—152. — 7) Наукова хроніка: Огляд часописей за рік 1906 (докінчення), ст. 153—194. — 8) Бібліографія (рецензій і справоздання), ст. 195—236). — 9) Оголошення, ст. 237—240.

Збірник фільологічної секції Наукового Товариства імени Шевченка. Т. X. Розвідки Михайла Драгоманова про українську народню словесність і письменство. Зладив М. Павлик. Т. IV. У Львові, 1907. Ст. IV+400, 8°. Ціна 4 кор. Зміст: Славянські перерібки Едіпової історії, ст. 1—116. Додатки: I. Генеалогічна таблиця варіантів історії Едіпа, ст. 117; II. Болгарське оповіданє про св. Павла Кесарійського, ст. 118—120; III. Церковно-славянська історія кровосумішника Юди, ст. 120—122; IV. (Додатки до паралель: хорватських, литовських, бретонських; буддійський Едіп-Юліян), ст. 123—124; V. (Вказівка на болгарське рукописне оповіданє про Павла Кесарійського — Начова, та статю Стояна Новаковича; болгарська народня пісня про Едіпа; українська пісня про св. Григорія та польська легенда про него-ж), ст. 125—132; VI. Оповіданє про Павла Кесарійського (Тіквешський текст), ст. 132—136; VII. Оповіданє про Павла Кесарійського (текст Ст. Новаковича), ст. 136—141; Історія розвідки М. Драгоманова про кровосумішку (чотири її редакції) М. П., ст. 141—196. Замітки про славянські релігійні таї етичні легенди: Кілька вступних уваг, ст. 197—198; I. Божа справедливість, ст. 198—266; II. Дуалістичне сотворенє свѣта, ст. 266—399; Рисунки (табл. I—VI).

Українсько-руська Бібліотека. Видає фільологічна секція Наукового Товариства ім. Шевченка. Т. VI. Твори Тараса Шевченка. Кобзарь. Т. I. (1838—1846). Виданий під редакцією Івана Франка. У Львові, 1908. Ст. X+444, 8°. Ціна 3 кор.

Матеріали до українсько-руської етнології. Т. IX. Видає

етнографічна комісія Наукового Товариства ім. Шевченка. Дитина в звичаях і віруваннях українського народу. Матеріали з полудневої Київщини, зібрав Мр. Г. Обробив др. Зенон Кузеля. У Львові, 1907. Ст. XXIV+146, 8°. Ціна 4 кор. Зміст: 1) Від впорядчика, ст. IX—X. 2) Про студії над дїтьми, ст. XI—XXIII. 3) Про дитину в першім році життя, ст. 1—68. 4) Дитина з року до пастуха, ст. 69—143.

Етнографічний Збірник. Видає етнографічна комісія Наукового Товариства ім. Шевченка. **Т. XXII.** Галицько-руські народні мелодії, зібрані на фонограф Йосифом Роздольським, списав і зредагував Станіслав Людкевич. Частина II. У Львові, 1907. Ст. 8+208, 8°. Ціна 6 кор.

Етнографічний Збірник. Видає етнографічна комісія Наукового Товариства ім. Шевченка. **Т. XXIII.** Галицько-руські народні приповідки. Зібрав, упорядкував і пояснив др. Іван Франко. Том II. Випуск I. (Діти—Кпоти). У Львові, 1907. Ст. 300, 8°. Ціна 5 кор.

Хроніка Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові. Справоздання за місяці: май—серпень. Р. 1907. Вип. III, ч. 31. Львів, 1907. Ст. 40, 8°. Ціна 30 сот. Зміст: Загальні збори. — Засідання секцій. (Михайло Тершаковець — Матеріали й замітки до історії українського національного відродження в Галичині. Іван Кривецький — Фальшовані метрики для польських повстанців із 1830—31 рр. Др. Мирон Кордуба — Венецьке посольство до Б. Хмельницького 1650 р. Др. Зенон Кузеля — Огляд археологічних часописів за 1905 р. Олександр Грушевський — Про катастрофі 1708 р. Др. Зенон Кузеля — Огляд етнографічної літератури в західній Європі за 1905 р. Іван Огієнко — Огляд українознавства.) — Засідання комісії. — Меморіал Товариства в справі утворення самостійного українського університету у Львові. — Др. С. Томашівський — В справі етнографічної карти України-Руси. Проект. — Відовва в справі записування народних традицій про опришків. — Зносини Товариства з иншими інституціями. — Конкурс на допомогу в фонду А. Бончевського. — Справоздання в бібліотеки. — Нові видання Товариства.

Chronik der ukrainischen Ševčenko-Gesellschaft der Wissenschaften in Lemberg. Jahrgang 1907. Heft I. N. 29. Львів, 1907. Ст. 60, 8°. Ціна 1 кор. Зміст: Bericht für das J. 1906: Tätigkeit

des Ausschusses. — Tätigkeit der Sektionen und Kommissionen. — Wissenschaftliche Publikationen. — Ehrenmitglieder. — Wirkliche Mitglieder. — Kommissionsmitglieder. — Administration der Gesellschaft. — Die im J. 1906 im Tauschverkehr der Publikationen mit der Gesellschaft stehenden Institutionen. — Stand der Bibliothek. — Stand des Museums. — Rechnung der wissenschaftlichen Publikationen. — Kassabericht.

Chronik der ukrainischen Ševčenko-Gesellschaft der Wissenschaften in Lemberg. Bericht für die Monate: Jänner—April. Jahrgang 1907. N. 30. Heft H. ЛЬВІВ, 1907. Ст. 10, 8°. Ціна 30 сот. Зміст: Sitzungen des Ausschusses. — Sitzungen der Sektionen (M. Hruševskýj — Dem Andenken des N. Moľčanovskyj. Dr. B. Ščurat — Die Befreiung eines Diebes durch ein Mädchen in Brody im J. 1727. Alexander Hruševskýj — Nach der Katastrophe in der Ukraine im J. 1708. B. Bučynskýj — Neue Arbeiten aus der Geschichte Litauens im XV. Jahrh. Mr. H. — Das Kind in den Sitten und Glauben des ukrainischen Volkes. II. Prof. M. Hruševskýj — Geschichte der Ukraine, Bd. VI. Derselbe — Nachruf dem Prof. Golubovskyj. B. Bučynskýj — Einige Beiträge zu den Zeiten des Grossfürsten Svydryhajlo's (1430—1433). Dr. I. Franko — Studien über die ukrainischen Volkslieder. I. H. Mykolajenko — Ungarisch-ruthenische Beiträge zur Geschichte des Bohohlasnyk. M. Teršakovec — Materialien und Bemerkungen zur Geschichte der galizisch-ruthenischen nationalen und literarischen Wiedergeburt. II. Ungarisch Ruthenen. Dr. Hil. Svjencickyj — Des Erzenzels Gruss der Maria und das Verkündigungs-Mysterium. V. Peretz — Zur Geschichte des ukrainischen Weihnachtspuppenspiels. I.) — Sitzungen der Kommissionen. — Aufruf zur Sammlung ethnographischer Materialien. — Vereine und Institutionen, welche zum Tauschverkehr der Publikationen beigetreten sind. — Bibliotheksbericht. — Neue Publikationen der Gesellschaft.

Chronik der ukrainischen Ševčenko-Gesellschaft der Wissenschaften in Lemberg. Bericht für die Monate: Mai—August. Jhrgg. 1907. N. 31. Heft III. ЛЬВІВ, 1907. Ст. 46, 8°. Ціна 30 сот. Зміст: Die Generalversammlung. Sitzungen des Ausschusses. Sitzungen der Sektionen. (Michael Teršakovec — Materialien und Bemerkungen zur Geschichte der ukrainischen nationalen Wiedergeburt in Galizien. Ivan Krevečkyj — Die Matrikelfälschung zu Gunsten der

polnischen Aufständischen im J. 1830—31. Dr. Miron Korduba — Eine venezianische Gesandtschaft bei Chmelnyčkyj im J. 1650. Dr. Zeno Kuzela — Übersicht der archäologischen Zeitschriften für das J. 1905. Alexander Hruševskyj — Nach der Katastrophe vom J. 1708. Dr. Zeno Kuzela — Übersicht der ethnographischen Literatur in Westeuropa für das J. 1905. Ivan Ohijenko — Übersicht der älteren Studien über die ukrainische Sprache und Grammatik. — Sitzungen der Kommissionen. — Memorandum der Gesellschaft in Sachen der Schaffung einer ukrainischen Universität in Lemberg. — Dr. St. Tomašivskyj, Projekt einer ethnographischen Karte der Ukraine. — Aufruf zum Sammeln der Volkstraditionen über die Räuber. — Die Beziehungen der Gesellschaft mit anderen Institutionen. — Konkurs auf Subvention aus dem A. Bončevskyj-Fond. — Bibliotheksbericht. — Neue Publikationen der Gesellschaft.

Меморіял послан в справі матеріального забезпечення Наукового Товариства імені Шевченка у Львові. (Друковано паралельно український текст і німецький переклад). Львів, 1907. Ст. 20, 8°. Ціна 40 сот.

Відбитки.

Львівська Русь в першій половині XVI віку. Написав Іван Крипякевич. (Відбитка з 77—79 т. „Записок“). Львів, 1907. Ст. 92, 8°. Ціна 2 кор.

До біографії Івана Вагилевича. Подав др. Іван Франко. (Відбитка з „Записок“, т. LXXIX). У Львові, 1907. Ст. 46, 8°. Ціна 1 кор.

Михайло Зубрицький. Імена, назви і прозвища у селян села Мшанця, Старосамбірського пов. (Відбитка з „Записок“ т. LXXIX). Львів, 1907. Ст. 14, 8°. Ціна 30 сот.

Др. Іван Франко. Причинок до студій над Острожською Біблією. (Відбитка з „Записок“, т. LXXX). Львів, 1907. Ст. 14, 8°. Ціна 30 сот.

Олександр Грушевський. По катастрофі 1708 р. Военні роботи. (Відбитка з „Записок“, т. LXXX). Львів, 1907. Ст. 18, 8°. Ціна 35 сот.

Іван Огієнко. Огляд українського язикознавства. (Відбитка в „Записок“, т. LXXIX—LXXX). Львів, 1907. Ст. 58, 8^о. Ціна 1·20 кор.

Др. Зенон Кузеля. Причинки до народніх вірувань з початком XIX ст. Упирі і розношене зарази. (Відбитка в „Записок“, т. LXXX). Львів, 1907. Ст. 16, 8^о. Ціна 30 сот.

Володимир Гнатюк. Як писати заіменник **ся** при дієсловах? (Відбитка в „Записок“, т. LXXX). Львів, 1907. Ст. 18, 8^о. Ціна 40 сот.

Др. Зенон Кузеля. Про студії над дітьми. (Відбитка в „Матеріялів до укр.-руської етнольоґії“, т. IX). Львів, 1907. Ст. 14, 8^о. Ціна 30 сот.
